

Резюмета на представените за конкурса научни трудове

на гл. ас. д-р Клара Стаматова

Ислямската представа за Иисус Христос. С., 2011, 230 с.

В някои изследвания личността на Богочовека се разглежда в контекста на междурелигиозния диалог (т.е. христологията като обща основа за диалог); други акцентират само върху образа Му в Корана; част от тях надценяват ролята на Иисус Христос в Корана, а някои в стремежа си за модерно тълкуване на исляма представят Иисус Христос само като виден представител на етиката (т.е. етически подход към христологията), изправяйки Го срещу сляпото подражание в исляма (таклиид).

С предложения текст правя опит за по-пълно обгръщане на ислямската представа за Иисус Христос, като разкривам ислямските аргументи и осъществявам съпоставителен анализ с християнството, което по своята същност е христоцентрично.

Ако любов нямам... С., 2006, 455 с.; Древноегипетската религия. Сп. „Духовна култура“, 5-12/2006, с. 163-182.

Настоящата книга е посветена на християнството, чието основно съдържание, както и пълнотата на християнския живот, се свързват в едно чрез личността на Богочовека Иисус Христос. През призмата на разгледаните в текста централни теми на православно богословие - за Света Троица, за Боговъплъщението, за Светия Дух и за Църквата, които са от основополагащо значение за църковния и социалния живот, правя опит да изразя православна позиция относно актуални съвременни проблеми, каквито са: екологичната криза; дехуманизиращият потенциал на биотехнологиите; хомосексуализмът; религиозният фундаментализъм; съвременният феминистки прочит на

Библията; „лицата" и границите на междурелигиозния диалог и други.

Първата глава от книгата - „Докато имате светлината...", е посветена на индуизма, будизма и исляма. При работата си върху тези религиозни учения, както и върху статията за древноегипетската религия, съм се придържала към традицията в българското богословие, която запазва ненакърнимостта на вярата, въпреки разширяващото се църковно и университетско религиознание. От втора страна, правя опит православният поглед към другите религии да бъде поставен в по-широк университетски план, в пряко съприкосновение с изследванията на специалисти богослови.

Етиката на Мохамед. ГСУ, БФ, т. 6. С., 2008, с. 209-262.

В предложената студия правя опит за анализиране на някои от основните постановки от ислямската етика. Тази тема не е разработвана в българското православно богословие, което би оправдало полезността на настоящото изследване.

Сектата „Свидетели на Йехова" - критичен анализ и оценка. Сп. „Богословска мисъл", 1-4/2001, с. 86-98; Сектата на Муун - критичен анализ и оценка. Сп. „Духовна култура", 12/2005, с. 19-27.

В началото на демократичните промени в българските научни среди съществува частична информация за новите религиозни движения, която отбелязва реалното им присъствие и влияние в страната, но не се ангажира с анализ на процесите в религиозната сфера. Днес, 20 години по-късно, има значителен брой изследвания, които разглеждат отделни аспекти от многообразната и деликатна тематика за новите религиозни движения. В двете предложени статии конфесионално-оценъчният елемент е задължителен при позиционирането на проблемите с този тип религиозност. Такъв подход не е случаен, а съдейства за запазване на православната

християнска духовност и култура чрез акцентирание върху нейните религиозно-нравствени ценности.

Суфизмът - мистичната духовност в исляма. Сп. "Духовна култура", 2/2003, с. 4-11.

В съвременното европейско разбиране съществуват различни отрицателни квалификации на исляма и една от тях е, че тази религия е скучна, стерилна и лишена от духовност система. Настоящата статия цели да покаже, че суфизмът е ярък протест на „духовния“ ислям срещу всеки опит тази вяра да бъде сведена до законническа и буквална религия.

България в между културния свят. Мястото на страната в ценностния модел на Херта Хофстеде - опит за прогнози. Сп. „Духовна култура“, 9/2004, с. 12-24; ТИе сНаюдие СНпзйапКу - 1з1ат т Ви1дапа: аНетр* 1Ъг апа1уз1з, Базей оп 1Не тобе! оТ Сеег1 Но^ейе. - 1п: 0юпуз1апа. СМсПиз 11туегзКу Ргезз. ТНе Сеп1те ?ог 51исНез апс! КезеагСИ КеНдюиз апс1 ^псНса! - Сапотса! о^ 1Ие ТИгее Мопо1Ие1з11С КеПдюиз (Моза1с, СИг1з1|ап апс! 1з1ат1с). Сопз1:ап|а, 2010.

Двете статии предлагат нов поглед върху международните различия, който е реализиран чрез съпоставителен анализ на националните култури по метода на Х. Хофстеде. България и другите бивши социалистически страни не присъстват в този модел, което провокира към размисъл дали политическите и икономическите системи влияят върху межкултурните взаимоотношения. Република България, която е с официално източноправославно вероизповедание, броят на турското малцинство е значителен и то продължава да носи и

3

отстоява своята етническа и религиозна идентичност. Този е основният мотив да направя опит за прогнози относно мястото на нашата страна, която е с утвърден етнически модел, в съвременния и в бъдещия межкултурен свят.

Всеобщност на вярата в задгробния живот. Сп. „Богословска мисъл“, 1-4/2004, с. 84-95.

Днес в България се наблюдава явно завръщане към езичеството, изразяващо се в появата на Ню ейдж движения, част от които проповядват и вярата в прераждането. Предложената статия е опит за православен отговор на съвременната езическа религиозност.

Модернизиране на исляма или ислямизиране на модерността. Сп. „Богословска мисъл“, 1-2/2005, с. 103-115; Библейски основания на междурелигиозния диалог. - В: Библия-култура-диалог (изследвания и студии). С., 2009, с. 209-221; Публичността - място на среща на християнството и исляма в България. - В: Библия-култура-диалог (изследвания и студии). С., 2010, с. 86-97.

През последните години различията в учението, историята и култовата практика на християнството и исляма са предмет на богословски анализ. С това обаче е свързана и трудността пред теолозите - без да „предават“ своята вяра, да постигнат такова взаимодействие, което да дава необходимите знания един за друг.

Предложените три изследвания са опит именно чрез знанията един за друг да бъдат преодолені вековни предразсъдъци в отношенията християнство-ислям както в световен мащаб, така и в контекста на междуличностните връзки в Република България.